

Moet de CITO-toets in februari?

Volgens Aleid Truijens (De Volkskrant 16/12/2008) is het goed dat de Eindtoets Basisonderwijs in februari wordt afgenomen, want scholieren hebben recht op een objectief oordeel.¹ Maar ze heeft niet voldoende nagedacht over de functies van de CITO-toets.² Waarover moet een objectief oordeel worden geveld?

- (a) **Schoolgeschiktheid.** Om te determineren voor welk schooltype de leerling geschikt is, moeten de brede brugklassen van de Mammoetwet in ere worden hersteld.³ De meerwaarde van een objectieve CITO-toets in februari (in aanvulling op het schooladvies van de leerkracht) is dan niet zo groot meer.
- (b) **Beginniveau in de brugklas.** Om het onderwijs in de brugklas af te stemmen op het beginniveau van iedere individuele leerling is een diagnostische entreetoets nodig.⁴ Een CITO-toets in juni verdient dan de voorkeur.
- (c) **Kwaliteit van de basisschool.** Om ouders inzicht te geven in het gemiddelde eindniveau dat basisschool De Groene Linde weet te realiseren, moet de objectieve CITO-toets uiteraard aan het eind van de basisschool worden afgenomen. In juni dus. Dat biedt ook een optimale indicator voor de onderwijsinspectie om de kwaliteit van basisscholen te beoordelen (lieft in samenhang met indicatoren inzake de gemiddelde individuele leerwinst die de school boekt heeft).⁵
- (d) **Vorderingen van achterstandsleerlingen.** Allochtonen en streektaalsprekers hebben de volle acht jaar basisonderwijs nodig om hun taalachterstand in het Standaardnederlands in te lopen. Als ze in februari al op hun CITO-scores worden afgerekend, moet hun in elk geval een herkansing in juni worden geboden, temeer daar de scores van NT2-sprekers op Nederlandstalige meerkeuzetoetsen weinig betrouwbaar zijn.⁶
- (e) **Toelating tot groep 9.** Alom klinkt de roep dat er duidelijke eindtermen (leerstandaarden, referentieniveaus) voor het basisonderwijs moeten worden geformuleerd. De objectieve CITO-toets krijgt daardoor mede het karakter van een *eindexamen*. Het ligt dan weinig voor de hand dat examen reeds halverwege het laatste schooljaar af te nemen. Een CITO-toets in juni vormt tevens een objectieve basis voor de beslissing om een leerling een verlengde verblijfsduur in het basisonderwijs (dus toelating tot groep 9) te gunnen, in aanvulling op de taxatie van de leerkrachten inzake het groeipotentieel van hun leerlingen.⁷

Wes Holleman
weblog onderwijs 17-12-2008
<http://www.onderwijsethiek.nl>

¹ http://extra.volkskrant.nl/opinie/artikel/show/id/2205/Scholier_heeft_recht_op_objectief_oordeel_;
zie ook de recente persbericht van het CITO zelf:

http://www.cito.nl/over_cito/pers/persbericht/frame_builder.htm?http://www.cito.nl/over_cito/pers/persbericht/pb_0819_citotoets_po-raad.htm.

² Vergelijk ook: <http://www.onderwijsethiek.nl/?p=244>.

³ <http://www.onderwijsethiek.nl/?p=569>

⁴ <http://www.onderwijsethiek.nl/?p=577>

⁵ <http://www.onderwijsethiek.nl/?p=576>

⁶ <http://www.onderwijsethiek.nl/?p=577>

⁷ <http://www.onderwijsethiek.nl/?p=577>;

<http://www.onderwijsethiek.nl/?p=441>;

<http://www.onderwijsethiek.nl/?p=286>